

VOLBY DĚKANA PF UJEP 2023

Co stojí za mojí kandidaturou

Nejsem rodákem z Ústí nad Labem, ale žiji zde vlastně od roku 1982, kdy jsem začal studovat zdejší vysokou školu a trávil čas v učebnách, na sportovištích i v prostředí města a okolí. Při pohledu z nejvyšších pater kolejí byl vidět těžební stroj, vedle hlavní budovy kolejí se vytvářela jáma pro novou kolej, na dnešní Masarykově ulici se odklízely trosky zbořených domů ... A za hlavní budovou tehdejší samostatné PF se chodilo do dřevěného přízemního komplexu starého nemocničního lazaretu, který dosluhoval v podobě výukových prostor a kanceláří kateder. Tento chátrající komplex dosloužil a na bouracích pracích jsme se jako studenti podíleli jednoduše tím, že nám to bylo určeno a byli jsme omluveni z výuky. V době zakončování mých studií došlo k otevření auly a „budovy kateder“, která, dnes skoro k nevíře, právě prochází nákladnou rekonstrukcí. Dostavbou sportovní haly již v porevolučních letech získala tehdejší PF další zázemí pro svůj růst. Fakulta, která byla hlavní oporou při vzniku univerzity a která si musela projít obdobím „porcování“, aby dala vzniknout dalším součástem univerzity. Fakulta, která se starala o přípravu a vzdělávání učitelů všech možných oborů v různých kombinacích i pro regiony dnešního Libereckého a Karlovarského kraje stále plní své poslání a která, nutno říci, to neměla nikdy jednoduché ...

Žijeme v krásném kraji, s proměnlivým charakterem osídlení i jeho geografickým uspořádáním. Avšak značný rozsah průmyslové výroby, přetrvávající ekologická zátěž, zvýšená migrace obyvatelstva - z velké části nedosahuje stupně vzdělání a kvalifikace obvyklé úrovni v České republice, patří ke zdrojům sociálních problémů v oblasti, vnímání snížené kvality života a atraktivity regionu. Bohužel tyto okolnosti se promítají i do sféry vzdělávání. Zvládli jsme a navíc procházíme zcela unikátními společenskými změnami, obdobím zvýšeného mezinárodního napětí a ekonomického tlaku, které bezpochyby na naši práci a způsobu vzdělávání zanechají otisk. Proto respektuji a oceňuji každého z kolegů nebo vedoucích pracovníků, kteří byli a jsou spojeni se zajištěním kvalitního organizačního chodu naší alma mater nebo obohacující výukou svých předmětů, slušným lidským přístupem, a získali si uznání také ze strany našich absolventů.

Myslím, že po mnoha letech mého akademického působení na fakultě (mj. bezmála 18 let na pozici vedoucího KTVS) jsem mnohé z těchto procesů pochopil, pokusil se k řešení některých problémů přispět a jsem připraven na pokračující výzvy reagovat. Rád bych tedy společně s Vámi kultivoval prostředí naší fakulty a tu také ještě intenzivněji směřoval k podpoře našeho regionu a ke zlepšení kvality života v Ústeckém kraji.

O co se lze opřít, jaká jsou východiska a kde spatřuji rezervy

Fakulta zatím vždy dobře reagovala na měnící se podmínky vztahující se k našemu vzdělávání a naší práci. Získání institucionální akreditace pro oblast vzdělávání NMgr. a Bc. Učitelství, Neučitelská pedagogika a Bc. Tělesnou výchova a sport, kinantropologie nám poskytuje vhodný prostor pro zlepšování našeho prostředí a zkvalitňování podmínek pro

uskutečňování studijních programů. Získání programové akreditace pro studijní programy NMGr. Sport a zdraví a všechna doktorská studia lze vnímat jako ocenění naší práce, ale také jako výzvu k dosahování vyšších cílů. Ukazují se pozitivní dopady již dokončených rozvojových projektů, které u některých studijních programů pomohly zajistit jejich atraktivitu pro uchazeče a studentům poskytly lepší podmínky pro studium. Zahájení rekonstrukčních prací na „budově kateder“ povede, doufejme v dohledné budoucnosti, k sestěhování v jeden celek. A především, na fakultě působí řada tvořivých, dovedných kolegů, pro které akademická činnost znamená splnění představ o dobrém zaměstnání, kterého si váží.

V některých oblastech však vidíme, že naše fakulta má rezervy, anebo nevyužívá svého potenciálu. Patří k nim ty, které obtížně pojmenováváme, nebo je jejich řešení z dlouhodobého hlediska náročné. Je třeba si stále více uvědomovat potřebu navýšení příslušných ukazatelů publikační a tvůrčí činnosti zejména na některých katedrách, mobilit našich studentů i akademiků, externích výzkumných grantů, tolik nutných pro akreditace magisterských a doktorských studijních programů. Vedle těchto tří oblastí je nutné zabývat se dalšími tématy, jako jsou skladba pracovišť, posouzení výukové zátěže akademiků, spolupráce s jinými fakultami UJEP, tvorba pracovních týmů uvnitř fakulty pro řešení společných témat, aj.

Jaké pilíře naší činnosti považují za stěžejní

Pilíř I

Vzdělávání a akreditace

– PF jako hlavní koordinátor a garant pregraduální přípravy učitelů a vzdělávání dalších pedagogických pracovníků

Klíčový je systematický a konzistentní rozvoj každé ze tří oblastí vzdělávání: Učitelství, Neučitelská pedagogika a Tělesná výchova a sport, kinantropologie. Tento rozvoj, který vyplývá z Nařízení vlády č. 274/2016 Sb. o *standardech pro akreditace ve vysokém školství*, bude směřovat do:

- a) systematizace činnosti garantů studijních programů prostřednictvím poradního orgánu děkana Rady garantů studijních programů,
- b) analýzy personálního obsazení schválených studijních programů RpVH UJEP a akreditovaných studijních programů NAÚVŠ.
- c) aplikace reformy pregraduální přípravy učitelů stran sjednocení profilu absolventa do tzv. kompetenčního modelu, nastavení reflektované pedagogické praxe s ověřením možnosti jejich rozšíření v navazujících magisterských studijních programech Učitelství pro SŠ, a to za podmínky uchování kvality oborových a oborově-didaktických složek studijních plánů,
- d) doktorského studia, zejména v rovině: 1) podpory stávajících i nově vznikajících doktorských studijních programů a 2) aplikace připravované reformy jeho financování.

Mezi další podpůrná opatření rozvoje oblastí vzdělávání patří:

- Zajištění evaluace studia pro kontinuální kvalitativní změny ve studijních programech prostřednictvím hodnocení jeho obsahu ze strany garantů studijních programů a zapojených vyučujících prostřednictvím přístupu garanta studijního programu k hodnocení všech akademických pracovníků, kteří se podílejí na jeho realizaci.
- prohloubení a rozšíření procesů vedoucích k hodnocení výuky ze strany studentů a zajištění zpětné vazby ze strany vyučujících (např. zavedením doplňkového systému hodnocení výuky v případech opakovaných připomínek k výuce prostřednictvím systému STAG, aj.).
- pokračující cyklické hodnocení průběhu přijímacího řízení a zjednodušení procesů s tlakem na co největší transparentnost přijímacího řízení.
- stanovení regulí pro akreditaci, organizaci a výuku studia v oblasti pedagogických věd zaměřené na přípravu učitelů 2. stupně ZŠ a SŠ na UJEP s cílem udržení role PF jako jejich hlavního koordinátora.

Pilíř II

Vědecká, umělecká a tvůrčí činnost

Na PF vyučují kolegové, kteří se mohou pyšnit publikačními výstupy založenými na výzkumu a odborné tvůrčí činnosti, nebo se prezentují výstupy uměleckými. U jiných je páteří jejich činnosti didaktické a metodické práce. Podle mého názoru tyto součásti práce akademického pracovníka nesmí chybět na žádném pracovišti PF. Z tohoto důvodu považuji za nezbytné, aby vyučující publikovali v odborných periodikách a monografiích (hodnotitelných podle Metodiky M17+), nebo uplatňovali tvůrčí potenciál v souvislosti s organizací uměleckých výstav a koncertů (nejlépe dosažení kódu A nebo B v databázi RUV) a tvořili metodiky, skripta, učebnice, které mohou ukazovat cestu studentům a obohatit pedagogickou veřejnost. Studenti by měli mít možnost se zapojit do procesů vytváření těchto výstupů a využít je v rámci vlastního profesního růstu. Ačkoli by bylo příhodné, aby kreativní prostředí na katedrách podněcovalo tuto činnost přirozeně, pracoviště fakulty by si měla uvědomit důležitost relevantních výstupů pro zajištění akreditací, vlastní existence a práce každého z nás. Lze bohužel konstatovat **nevyrovnané výsledky vědecké a tvůrčí činnosti mezi akademickými pracovníky i katedrami. Trápí nás nízký objem hodnocených výsledků (jak M1, tak M2), nízká hodnocení v rámci RUV, absence podávání grantových návrhů do výzev externích českých a zahraničních agentur, konformnost při výběru „bezpečných“ periodik.**

Výzvou se jeví nutnost zapojit do vědecké a tvůrčí činnosti akademiky všech kateder. Klíčové je to především u akademických pracovníků garantujících programy i předměty. Proto považuji za nutné:

- V rámci interních grantových mechanismů podporovat primárně začínající výzkumníky a doktorandy, a to v získávání zkušeností vedoucích ke kvalitním výsledkům za podpory zkušených výzkumníků.

- Využít předpokládané debaty členů vedení PF (zejména proděkana pro vědu a tvůrčí činnost) s pracovišti, které budou cílené na potřeby a možnosti publikování a uměleckou či tvůrčí činnost s ohledem na charakter pracoviště.
- Cíleně podporovat konkrétní akademiky vzešlé z diskuzí s vedoucími kateder a garanty. Vytipovat kontaktní osoby se silným zájmem o vědeckou a tvůrčí činnost na katedrách.
- Vybrané pracovníky oslovovat a vést k debatám nad realizací výzkumných projektů založených také na společných tématech zejména pedagogického výzkumu.
- Kromě klasických odborných seminářů realizovat také cílenou podporu 1 : 1 při psaní textů a grantových žádostí.
- Akcentovat roli vědecké a tvůrčí činnosti při hodnocení akademických pracovníků.
- Jasně definovat a vysvětlit akademickým pracovníkům „pravidla hry“ – bodované výstupy dle metodiky 17+, RUV, potřeby akreditací, atd.
- Podle možností bude PF nadále organizovat nebo se podílet na organizování odborných seminářů na podporu kvality publikačních výstupů a tvůrčí činnosti.
- Posilovat spolupráci na úrovni doktorand – školitel pomocí společných aktivit jednotlivých doktorských programů.
- Upozornit na rizika neetických a predátorských postupů ve vědě. Zahájit a otevřít kvalifikované debaty nad potenciálem a riziky umělé inteligence (zejména otázka posuzování kvalifikačních prací).

Pilíř III

Cesta kvality, podpory pracovišť, spolupráce v regionu

Všichni si přejeme vysokou úroveň vzdělávání realizovanou prostřednictvím kvalitních akademiků a v dobrém prostředí a podmínkách. Prostředí vysoké školy charakterizují také způsoby vzájemné komunikace a řešení problémů. Vyučující i studenti mají právo žádat dobré zázemí pro realizaci svých výukových programů. Věřím, že dokončení rekonstrukce hlavních výukových prostor, řady rozvojových programů a přijetí některých kontrolních mechanismů budou spojeny s benefity, které pomohou nám všem. Za závažná témata považuji:

- Vytvoření systému komplexního hodnocení a motivování pracovníka prostřednictvím IS HAP a prostřednictvím osobních kariérních plánů (KP), které se také budou promítat do způsobů odměňování a ve spolupráci s vedoucími pracovišť budou určujícími pro výpočet nadtarifní složky mzdy.
- V maximální možné míře využití relevantních výzev programu OP JAK a velkých strukturálních projektů, které bude UJEP koordinovat.
- Relevantní zapojení do projektu RUR.
- Podporu a provázení činnosti CCV jako nástroje zajišťujícího další vzdělávání pedagogických pracovníků, projektovou podporu a další vzdělávání vhodné pro klienty zejména Ústeckého a Karlovarského kraje.
- Identifikaci velkých regionálně ukotvených rozvojových nebo výzkumných témat vhodných pro naši fakultu a vytváření tvůrčích trojúhelníků k vytváření projektů v podobě příslušného proděkana – projektového manažera – kontaktní osoby na pracovištích.

- Vytvoření smysluplného systému na zvyšování jazykových dovedností akademických i neakademických pracovníků na PF UJEP prostřednictvím jazykových kurzů.

Pilíř IV

Internacionalizace a vnější vztahy

Současná situace v oblasti internacionalizace na PF není zcela optimální. Primárně je třeba podporovat vědomí našich studentů, že jazyková vybavenost a získané kompetence v zahraničí jsou výhodou na pracovním trhu. Je nutné navýšit potřebné ukazatele mezinárodních mobilit, tj. především zvýšit počty výjezdů studentů a akademiků na zahraniční vysoké školy. Žijeme v době, ve které je třeba se ukazovat, připomínat a dávat na oddiv to, v čem jsme dobří. Nesmíme podcenit roli chytrého a kultivovaného PR. Proto je třeba:

- Motivovat finančním ohodnocením ty zaměstnance, kteří realizují zahraniční mobilitu, formou mimořádné odměny (v kompetenci vedoucích pracovníků).
- Promítnout důležitost výjezdu na výukový pobyt nebo školení pro každého akademického pracovníka do jeho kariérního plánu, a to alespoň jednou za pět let (relevance účasti na mobilitním programu je pro akademického pracovníka od roku 2020 kodifikována směrnicí rektora č. 5/2019 Kariérní řád UJEP).
- Provést revize příslušných smluv na úrovni fakulta/katedra.
- Revidovat složení a vymezit způsob spolupráce katedrálních koordinátorů. Jejich činnost zohlednit v rámci HAPu.
- Vyjíždějící akademiky a studenty motivovat k získávání kontaktů a dobré propagaci naší fakulty pro rozšíření spolupráce se zahraničními pracovišti a zajištění incomingových studentů.
- Stanovit koncepci PR a možnosti propagace činnosti PF v rámci sociálních sítí, tisku, prostřednictvím propagačních materiálů, fakultního webu a webových stránek jednotlivých kateder.
- Navýšit spektrum informací o fakultě, jejích studijních programech a vědecko-výzkumných projektech v angličtině.

Od čeho se naše činnost bude odvíjet

Naše fakulta je největší fakultou UJEP, která zajišťuje především vzdělávání budoucích edukátorů. Řídící mechanismy se u tak velkých škol uplatňují s určitými obtížemi a není divu, že také doba pandemie COVID-19 zanechala své následky. Bohužel procházíme další zátěží v podobě dlouhodobé dislokace pracovišť a momentálně probíhající energetickou krizí, která bude mít zcela určitě dopad do rozpočtů veřejných VŠ. Tyto body budou určující pro nastavení řídicích parametrů a procesů, které vedení fakulty bude muset uplatňovat pro udržení chodu fakulty, udržení personálního zabezpečení a zajištění výuky. Vzhledem k tomu, že jsem osobně nebyl součástí vedení fakulty, považuji za nutné v první řadě vyhodnotit rozhodující mechanismy určující další chod fakulty a vybrané kompetence rozdělit

mezi čtyři proděkany (viz pilíře). Společnými silami se pokusíme pokračovat v pozitivních a fungujících procesech, zcela určitě budeme hledat úpravy tam, kde je to žádoucí či vhodné. Soudím, že je třeba:

- Rozpočet fakulty v mezích možností nastavovat tak, aby došlo k udržení mezd kmenových akademických pracovníků a THP. Vytvořené rezervy zapojovat racionálně s ohledem na dopady ekonomického vývoje v ČR a s vědomím jejich využití pro potřeby nezbytných investic.
- Zvážit skladbu pracovišť s ohledem na jejich pracovní cíle a personální obsazení a provést jejich případnou optimalizaci.
- Ve mzdové politice uvažovat o zohlednění akademických pracovníků, kteří plní roli garanta studijního programu, nebo jsou nositeli výstupů, které pro fakultu zajistí příjem finančních prostředků. Nadále počítat s odměňováním pracovníků za realizaci kombinované formy studia a celoživotního vzdělávání.
- Vyzvednout roli vedoucího pracoviště jakožto osoby odpovědné za jeho rozvoj, personální obsazení a naplňování koncepce pracoviště v souladu s představou rozvoje fakulty. S vedoucími pracovníky diskutovat personální práci doplněnou tvorbou, realizací a vyhodnocováním KP.
- Z hlediska investičních akcí je prioritou dokončení započaté rekonstrukce budovy kateder a chystaná rekonstrukce „krčku a auly“. Tyto ještě několik let trvající práce budou oslabovat funkční propojení pracovišť fakulty a zatěžovat její rozpočet nezbytnými výdaji na saturaci provozu v budově Hoření 13 a na Králově výšině. S těmito fakty je nutné se vypořádat a usilovat o hladký a nekomplikovaný proces realizace rekonstrukčních a následně stěhovacích prací.
- Vyhodnotit možnosti využití 50baru v klimaticky přijatelném období pro pořádání jednorázových akcí, primárně však usilovat o zahájení jeho provozu aspoň v době přítomnosti studentů během semestru nebo během dnů s účastí studentů kombinované formy studia na výuce.
- Uvažovat a zahájit díky možným dotačním programům realizaci opravy střechy sportovní haly.
- V rámci investičních akcí usilovat po vyhodnocení nákladovosti o likvidaci garáží v havarijním stavu a vytvoření několika parkovacích míst pro zaměstnance a studenty.

Vážené kolegyně, kolegové, milí studenti,

každé nelehké období je zároveň časem výzev. Nemůžeme žít s naivní představou, že naše problémy s výukou, studijními programy, akreditacemi, praxemi, projekty, výukovými prostory, kvalifikacemi, mzdovými prostředky, apod. za nás někdo na fakultě vyřeší. Přispějme proto společně vzájemnou komunikací se studenty a spolupracovníky, vytrvalým úsilím a poctivou akademickou prací k zajištění větší míry jistoty, že naše práce bude ceněna a ohodnocena. A podle toho bude laická i odborná veřejnost pohlížet na nás i naši Pedagogickou fakultu.

doc. PaedDr. Ladislav Bláha, Ph.D.

26. ledna 2023